Voorstel aan Gemeenteraad

Registratienummer: 2855199

Onderwerp
Jaarrekening 2021 en conceptbegroting 2023 van de GGD Zuid-Limburg

Voorstel / Beslispunten
1. Kennis te nemen van de jaarrekening 2021 van de GR GGD Zuid-Limburg;
2. In te stemmen met de conceptbegroting 2023 van de GR GGD Zuid-Limburg en hierop geen zienswijze in te dienen.

Samenvatting / openbare besluitenlijst
De kerntaak van de GGD Zuid-Limburg is het beschermen, bewaken en bevorderen van de gezondheid van de inwoners van Zuid-Limburg. De GGD Zuid-Limburg draagt eraan bij dat iedereen kan deelnemen aan de maatschappij, dat de jeugd gezond opgroeit en dat de mensen zich veilig en prettig voelen in de wijk waar ze wonen.

De GR GGD Zuid-Limburg heeft conform de gemeenschappelijke regeling haar jaarrekening 2021 en de conceptbegroting 2023 ter instemming aan de gemeenten voorgelegd.

De jaarrekening 2021 ter informatie en de conceptbegroting 2023 voor het indienen van zienswijze.

Het aandeel van de gemeente Sittard-Geleen in de conceptbegroting 2023 bedraagt € 5.064.457. Dat is een groei van € 565.711 ten opzichte van de begroting 2022. De meeste groei vindt plaats op Jeugdgezondheidszorg (JGZ), waarmee een aantal kansrijke start projecten van Trendbreuk (die in de pilotfase voor een groot gedeelte door de JGZ worden uitgevoerd) worden geborgd en verduurzaamd.
Daarbij is het van belang om meer (bewezen effectieve) interventies in te zetten en regionaal meer massa te maken om de trendbreukambitie in de komende jaren te realiseren.

Burgemeester mr. Hans (J.Th.C.M.) Verheijen Burgemeester van Sittard-Geleen	Gemeentesecretaris J.A.M. Heesen

Toelichting voorstel

Tijdens de raadsvergadering van 17 december 2019 is het Regionale gezondheidsbeleid 2020-2023 "Zuid springt eruit. Zuid-Limburg zet nieuwe trend in gezondheid" vastgesteld.
Diverse raadsinformatiebrieven inzake Covid-19, Trendbreuk en fusie Ambulancedienst zijn het afgelopen jaar aan uw raad aangeboden.

De GR GGD Zuid-Limburg heeft conform de gemeenschappelijke regeling haar jaarrekening 2021 ter kennisname en de conceptbegroting 2023 ter instemming aan de gemeenten voorgelegd.

Jaarrekening 2021

Het jaardocument bestaat uit een jaaroverzicht en de jaarrekening. Conform hetgeen is bepaald in de Wet gemeenschappelijke regelingen en de GR GGD Zuid-Limburg is het geven van zienswijze op de jaarstukken niet aan de orde. Deze stukken dienen als achtergrondinformatie bij de conceptbegroting.

Ten aanzien van de onderdelen die voor rekening van de gemeenten komen, zijn de volgende resultaten geboekt:

GGD algemeen:	+ € 400.000
Jeugd GezondheidsZorg (JGZ):	- € 155.000
Veilig Thuis:	+ € 107.000
Resultaat 2021:	+ € 352.000

Tijdens de vergadering van het Algemeen Bestuur van de GGD Zuid-Limburg op 6 juli aanstaande zal het voorstel worden gedaan om met het resultaat 2021 het negatief resultaat JGZ uit 2020 alsmede een deel van de project- en frictiekosten inzake de fusie van 1JGZ te dekken. Het overall positieve resultaat zal daarmee niet terugvloeien naar de gemeenten.

Conceptbegroting 2023

Vaststelling
Vaststelling van de conceptbegroting 2023 is een verantwoordelijkheid van het Algemeen Bestuur van de GGD Zuid-Limburg. De vergadering van het Algemeen Bestuur vindt plaats op 6 juli 2022.

Achtergrond
De kerntaak van de GGD Zuid-Limburg is het beschermen, bewaken en bevorderen van de gezondheid van de inwoners van Zuid-Limburg. De GGD Zuid-Limburg draagt eraan bij dat iedereen kan deelnemen aan de maatschappij, dat de jeugd gezond opgroeit en dat de mensen zich veilig en prettig voelen in de wijk waar ze wonen.

Met het vaststellen van het Regionale gezondheidsbeleid "Zuid Springt eruit" in 2019, kozen de zestien gemeenten eensgezind voor een Trendbreuk: het inhalen van de gezondheidsachterstand die de regio landelijk gezien heeft. Daarbij zetten de gemeenten in op de jeugd: vanaf het moment dat ouders een zwangerschapswens hebben tot en met de adolescentie. In 2023 zal de GGD Zuid-Limburg zich wederom specifiek inzetten voor de Trendbreuk.

De GGD Zuid-Limburg stelt jaarlijks een zo realistisch mogelijke conceptbegroting op met daarin de baten en lasten voor het komend kalenderjaar. Het Regionale gezondheidsbeleid "Zuid Springt eruit" en het vastgestelde meerjarenperspectief 2020-2023 vormen de leidraad voor deze conceptbegroting.

Evenals in de begroting 2022, waar hierop al een voorzet is gedaan, doet de belangrijkste kostenstijging zich voor bij de Jeugdgezondheidszorg (JGZ), waarmee een aantal kansrijke start projecten van Trendbreuk (die in de pilotfase voor een groot gedeelte door de JGZ worden uitgevoerd) worden geborgd en verduurzaamd.

In 2019 hebben alle gemeenten ermee ingestemd dat er per 1 januari 2020 één organisatie ontstond voor de jeugdgezondheidszorg (1JGZ). In deze organisatie zijn alle disciplines van de vier voormalige organisaties die zich bezig hielden met de gezondheidszorg van 0 tot 18 jaar gebundeld. Dit heeft ervoor gezorgd dat er sinds januari 2020 één doorgaande lijn is voor de gezondheidszorg van 0 tot 18 jaar. Hierdoor is de knip tussen de leeftijd 4 en 5 jaar komen te vervallen. Dit levert ook efficiencyvoordelen op. In totaliteit is – bij gelijkblijvende dienstverlening op het niveau 2019 – een berekend voordeel van € 500.000 haalbaar vanaf 2025.

De conceptbegroting 2023 van de GGD Zuid-Limburg (alle 16 gemeenten) stijgt met een totaal bedrag van € 2.790.678. Dit bedrag is als volgt opgebouwd:

Omschrijving	**Incidenteel effect**	**Structureel effect**	**Effect gemeentelijke bijdrage 2023**
Autonome ontwikkelingen:			
1. Index		634.178	634.178
2. Wet- en regelgeving		450.000	450.000
Totaal autonome ontwikkelingen	**0**	**1.084.178**	**1.084.178**
Bestuurlijk gemaakte afspraken:			
1. Eigentijdse JGZ		200.000	200.000
2. Borging kansrijke start aandeel JGZ		187.500	187.500
3. Borging "nu niet zwanger"		250.000	250.000
4. Borging programmabureau		60.000	60.000
5. Bijstelling begroting 2023 VT		0	0
Totaal bestuurlijk gemaakte afspraken	**0**	**697.500**	**697.500**
Bestuurlijk nog te besluiten:			
1. Bestuurlijk traject toekomstige GGD	200.000		200.000
2. Ambitie "Zuid springt eruit"		809.000	809.000
Totaal bestuurlijk nog te besluiten	**200.000**	**809.000**	**1.009.000**
Totale bijstelling gemeentelijke bijdrage 2023	**200.000**	**2.590.678**	**2.790.678**

Autonome ontwikkelingen:
1. Conform de gemaakte afspraken zal de conceptbegroting 2023 worden geïndexeerd op basis van de in de septembercirculaire opgenomen percentages.

2. Bij wet- en regelgeving gaat het om de gevolgen in het kader van de landelijke datalekken en fraudezaken. Hierdoor zijn de regelgeving en de controles aangescherpt. Dit heeft gevolgen voor de bedrijfsvoering van de GGD. Er dienen functies te worden uitgebreid en de verdergaande digitalisering leidt tot hogere automatiseringskosten.

Bestuurlijk gemaakte afspraken:
1. Het jaar 2021 heeft volledig in het teken gestaan van het gereed maken van één JGZ-organisatie om in 2022 te starten met een omvangrijke transformatieopdracht. In de begroting 2022 zijn hiervoor de eerste financiële middelen al ter beschikking gesteld. Congruent aan de fasering in de begroting 2022 leidt de doorontwikkeling van de eigentijdse professionele JGZ (zoals reeds bekend in de meerjarenraming in de begroting 2022) tot een kostenverhoging in 2023 van € 200.000. deze verhoging is het resultaat van enerzijds een efficiëntie slag van € 300.000 en anderzijds de doorontwikkeling van de JGZ van € 500.000. Deze hogere kosten zijn met name het gevolg van de uitbreiding van contactmomenten zodat het "goede gesprek" kan worden gevoerd.

2. In de begroting 2022 is reeds een bedrag opgenomen van € 562.000 voor de borging van de interventies "Stevig Ouderschap" en "Voorzorg". Dit betrof echter niet de borging voor een geheel jaar omdat er in het 1ste kwartaal van 2022 nog subsidie is ontvangen van de provincie Limburg. De kosten van "Stevig Ouderschap" en "Voorzorg" bedragen, zoals reeds bekend in de meerjarenraming in de begroting 2022, € 750.000. Dit betekent dat de gemeentelijke bijdrage in 2023 met € 187.500 zal stijgen.

3. De borging van de provinciale subsidie Trendbreuk "Nu niet zwanger" leidt tot een verhoging van € 250.000. De verwachting is dat gemeenten hiervoor structureel rijksmiddelen gaan ontvangen. Op dit moment is echter nog niet duidelijk of en in welke mate dit het geval zal zijn.

4. Het programmabureau Trendbreuk is in 2022 voor een deel door de provincie gesubsidieerd. Borging gedurende een heel jaar betekent een structurele verhoging van de gemeentelijke bijdrage van € 60.000.

5. Naar aanleiding van de jaarrekening 2020, waarbij het resultaat van Veilig Thuis in ruime mate positief was, is afgesproken om bij de conceptbegroting 2023 te bekijken of de begroting Veilig Thuis structureel naar beneden kan worden bijgesteld. Ondanks dat ook 2021 als gevolg van Covid een bijzonder jaar was, is het resultaat 2021 gering. Op basis van de laatste ontwikkelingen is niet te verwachten dat Veilig Thuis structureel een te hoge begroting heeft. Op grond hiervan is de conceptbegroting van Veilig Thuis niet naar beneden bijgesteld.

Bestuurlijk nog te besluiten:
1. De leden van het Dagelijks Bestuur van de GGD Zuid-Limburg hebben in 2021 de wens uitgesproken om nog vóór de gemeenteraadsverkiezingen 2022 een duidelijke koers te bepalen voor een toekomstbestendige GGD. Bij wijze van overdracht ontvangen de toekomstige bestuurders hiermee de contouren voor een nieuw meerjarenperspectief 2024-2027. De aanleiding voor dit traject komt onder andere voort uit het verzoek van het Algemeen Bestuur om een debat te voeren over de strategische GGD-opgave in de brede zin van het woord. Naast de bestuurlijke vraag bevindt de GGD zich inmiddels vijftien jaar na de fusie. Een zorgvuldige reflectie is passend.

Ondanks de gevoelde noodzaak is het, als gevolg van de druk die de coronapandemie op de organisatie van de GGD Zuid-Limburg legt, nodig om deze deadline in een realistischer tijdsbestek te plaatsen en te verplaatsen naar het tweede of derde kwartaal van dit jaar.

De noodzakelijke heroriëntatie op de GGD-opdracht zal onherroepelijk zijn uitwerking krijgen in de strategische opgave van de GGD, in de dienstverlening en een daarbij passende besturingsfilosofie en governance, in een (wellicht) andere organisatiestructuur en in een bedrijfsmatigere inrichting van de organisatie.

Het betreft hier een meerjarig traject waarbij een en ander de komende beleidsperiode (2024-2027) verder ingevuld zal worden. De inschatting is dat in 2023, incidenteel aanvullende middelen noodzakelijk zijn (€ 200.000) om het traject verder vorm te kunnen geven. Het gaat hier vooral om externe personele inhuur. Deze incidentele kosten maken geen deel uit van de vaste bijdrage van de gemeenten maar zullen op basis van realisatie met de gemeenten worden verrekend.

2. De ambitie van het Regionale gezondheidsbeleid "Zuid springt eruit! Zuid-Limburg zet nieuwe trend in gezondheid" is de leidraad voor het beleid van de GGD in de periode 2020-2023. Deze ambitie kent een doorkijk tot 2030 en geeft daarmee ook deels richting aan de conceptbegroting 2023 en de nieuwe beleidsperiode 2024-2027.

De initiële trendbreukambitie (ter hoogte van € 2,8 miljoen) bleek in de begroting 2022 niet haalbaar. Het Algemeen Bestuur wenste meer inzicht te krijgen in de status van programma's (structureel of projectfase) en er was behoefte aan een nadere onderbouwing hoe met de huidige inzet een voorfinanciering wordt gedaan die kan leiden tot gezondheidswinst en minder uitgaven in de toekomst. Daarnaast stond de gevraagde investering op gespannen voet met de gemeentelijke financiële realiteit en de relatief korte horizon tot het moment van opstellen van de begroting 2022. Bestuurlijk is daarom besloten om, ondanks het brede draagvlak op inhoud en ambitie, een aangepast voorstel voor te leggen. In de begroting 2022 zijn de ambities voor de Trendbreuk daarom bijgesteld naar hetgeen noodzakelijk is in het kader van de borging van de subsidie van de provincie Limburg.

Echter om de trendbreukambitie in de komende jaren te realiseren is het van belang om meer (bewezen effectieve) interventies in te zetten en regionaal meer massa te maken. In de lijn met de beleidsuitgangspunten uit het Regionale gezondheidsbeleid is het daarom aan te bevelen om in 2023 een aantal interventies gefaseerd uit te rollen en structureel in de conceptbegroting op te nemen.

Voor de JGZ-bijdrage aan Trendbreuk is de borging van 'Voorzorg' en 'Stevig ouderschap' een verplichting die gezamenlijk is aangegaan en die voortvloeit uit de provinciale subsidie voor Kansrijke Start. Ondanks de forse opgave in de regio, voldoen we hiermee nog niet aan de landelijke norm (1% van het aantal geboortes voor Voorzorg en 6% voor Stevig ouderschap).

In onderstaande tabel zijn de activiteiten die in 2023 worden gestart en opgenomen zijn in de conceptbegroting 2023 weergegeven:

Omschrijving	**Kosten**
Netwerkaanpak kinderen met overgewicht en obesitas	€ 375.000
Knooppunt kansrijke start	€ 175.000
Uitbreiding Voorzorg en Stevig Ouderschap	€ 259.000
Totaal	**€ 809.000**

Zienswijze
Het College stelt voor in te stemmen met de conceptbegroting 2023, maar hierop geen zienswijze in te dienen.

Financiën

Aandeel Sittard-Geleen in de conceptbegroting 2023
Op basis van de huidige gegevens vraagt de GGD Zuid-Limburg voor 2023 van de gemeente Sittard-Geleen de volgende bedragen:

GGD onderdeel	Begroting 2022	Begroting 2023	Verschil
GGD Basisdiensten	€ 1.054.044	€ 1.209.016	€ 154.972
Veilig Thuis	€ 933.941	€ 1.009.738	€ 75.797
JGZ exclusief RVP	€2.510.761	€ 2.845.703	€ 334.942
Totalen	**€ 4.498.746**	**€ 5.064.457**	**€ 565.711**

De bijdrage van de gemeente aan de GGD Zuid-Limburg zal in 2023 ten opzichte van de begroting 2022 met € 565.711 stijgen. Deze stijging heeft zoals eerder toegelicht betrekking op de kosten van indexering (bijna € 100.000) en grotendeels op de doorontwikkeling van de JGZ.

De indexeringskosten kunnen gedekt worden uit het budget indexering op concernniveau.
Voor de autonome kosten stijging geldt het begrotingskader, waarbij eerst gekeken wordt of de kosten binnen het eigen programma of product kunnen worden opgevangen.

Voor de autonome kosten ad € 466.344 geldt het begrotingskader, waarbij eerst gekeken wordt of de kosten binnen het eigen programma of product opgevangen kunnen worden. Daarbij was al een deel van deze kostenstijging voorzien in de meerjarenbegroting van de GGD Zuid-Limburg en verwerkt de jaarschijf 2023 van onze begroting 2023.

Daarnaast zit In deze autonome kostenstijging een bedrag voor de Netwerkaanpak kinderen met overgewicht en obesitas. Hiervoor is in onze conceptbegroting 2023 reeds een bedrag opgenomen. Dit dient al voor een deel als dekking. Daarnaast is in onze conceptbegroting een bedrag van € 300.000 structureel opgenomen als preventiemiddelen. Tot slot gaan gemeenten van het rijk middelen ontvangen voor Nu niet Zwanger. Deze inkomsten zijn op dit moment nog niet bekend. Mocht daarna nog een bedrag resteren, zal dit worden meegenomen bij de integrale afweging in onze programmabegroting 2023.

Dit is exclusief het Rijksvaccinatieprogramma (RVP) en de kosten inzake de Wet op de lijkbezorging. De kosten van het RVP worden door het rijk volledig aan de gemeenten vergoed en dit sluizen wij door naar de GGD Zuid-Limburg. De kosten inzake de Wet op de lijkbezorging worden op basis van maandelijkse facturen bij de gemeenten in rekening gebracht. Hiervoor hebben wij een bedrag (€ 65.000) in onze conceptbegroting 2023 geraamd.

Duurzaamheid
Goede gezondheid en welzijn zijn nodig voor duurzame ontwikkeling. Er is al vooruitgang geboekt op dit gebied, maar het kan veel beter. Dit kan door een integrale aanpak op gezondheid op basis van de principes van 'positieve gezondheid'.

Inclusie
Inclusie gaat er over dat iedereen kan meedoen in onze samenleving en erbij hoort. In een inclusieve samenleving kunnen mensen met een beperking dezelfde dingen doen als mensen zonder beperking. De GGD Zuid-Limburg houdt bij al haar werkzaamheden hiermee rekening.

Juridisch

De beslispunten in de rubriek Voorstel zijn geüniformeerd, zodat over alle gemeenschappelijke regelen (GR'en) waar onze gemeente deelnemer van is eenzelfde besluiten worden genomen ten aanzien van de P&C documenten van deze GR'en. De basis voor de besluitvorming door College en Gemeenteraad ligt vast in de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr), meer specifiek artikel 34b (wat betreft de algemene financiële en beleidsmatige kaders en de jaarrekening en artikel 35 (wat betreft de conceptbegroting en wijzigingen van de begroting).

In de beslispunten wordt de terminologie van de Wgr gevolgd, bijvoorbeeld de term "zienswijzen" in relatie tot de conceptbegroting. In de teksten van de GR'en kan een andere terminologie worden gehanteerd. Leidend is altijd de Wgr zelf. In lijn met onze Kadernota verbonden partijen wordt – nu de Wgr hier niet over voorschrijft – kennis genomen van de jaarrekening en vindt besluitvorming in de vorm van instemming plaats over de conceptbegroting. In combinatie met het al dan niet indienen van een zienswijze is instemming de aangewezen terminologie. Te meer omdat de conceptbegrotingen ook inzicht geven in de van de deelnemers te ontvangen middelen, waardoor er een direct verband bestaat met de gemeentelijke begroting.

Sommige GR'en hebben de Gemeenteraad extra bevoegdheden toegekend door hen ook een zienswijze te vragen ten aanzien van de jaarrekening. Deze positieve afwijking van de Wgr is uiteraard toegestaan en vraagt – in voorkomend geval – toevoeging van een beslispunt. Dit laatste is niet aan de orde bij de GR GGD Zuid-Limburg.

Kanttekeningen

De GGD Zuid-Limburg heeft een te laag weerstandsvermogen waardoor zij financiële tegenvallers niet kunnen opvangen en in zo'n situatie op de gemeenten moeten kunnen terugvallen.

Planning

12 mei 2022: Ronde
19 mei 2022: Gemeenteraad
6 juli 2022: Algemeen Bestuur GR GGD Zuid-Limburg

Bijlagen

01 Aanbiedingsbrief begroting 2023
02 GGD begroting 2023
03 Financiële doorkijk begroting 2023
04 Jaarverslag 2021
05 Raadsbesluit inzake jaarstukken GGD Zuid-Limburg
06 Aanbiedingsbrief jaardocument 2021 GGD ZL
07 Jaaroverzicht GGD ZL 2021 interactief

Voorstel aan **Gemeenteraad**	
Steller : Maurice Leenders Telefoon : 0652084885 E-mail : Maurice.Leenders@sittard-geleen.nl Cluster: Samenleving Portefeuillehouder: L.G.A.J. Geilen	Reg. nummer : 2855199 Reg. datum : 31 maart 2022 Reg.nummer(s) bijlagen :